

SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 31/2005 vp

Hallituksen esitys laiksi työntekijäin eläkemaksun ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun huomioon ottamisesta eräissä päivärahoissa

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 22 päivänä syyskuuta 2005 lähettänyt sosiaali- ja terveysvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi työntekijäin eläkemaksun ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun huomioon ottamisesta eräissä päivärahoissa (HE 128/2005 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitussihteeri Marjaana Maisonlahti, sosiaali- ja terveysministeriö
- suunnittelija Pirkko Peltonen, Kansaneläkelaitos
- asiantuntija Vesa Rantahalvari, Elinkeinoelämän keskusliitto ry
- ohjelmapäällikkö Sinikka Näätsaari, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK
- työmarkkina-asiamies Merja Berglund, Suomen Yrittäjät
- lakimies Heli Puura, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki työntekijäin eläkemaksun ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun huomioon ottamisesta eräissä päivärahoissa.

Esityksen mukaan niissä päivärahaetuuksissa, jotka lasketaan henkilön palkan perusteella, vähennettäisiin aikaisempien vuosien tapaan työtulosta tai maksettavasta etuudesta työnteki-

jäin eläkemaksua ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksua vastaava osuus. Etuuksista tehtävän vähennyksen määräksi ehdotetaan 5,1 prosenttia vuonna 2006.

Esitys liittyy valtion vuoden 2006 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2006 alusta.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valio-

kunta pitää esitystä asianmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä seuraavin huomautuksin ja muutosehdotuksin.

Sosiaali- ja terveysvaliokunta viittaa aiempiin kannanottoihinsa, joissa valiokunta on pitänyt välttämättömänä, että päivärahojen määräytymisperusteista säädetään pysyvällä lainsäädännöllä. Valiokunta huomauttaa, että päivärahojen laskentaperusteena olevan palkan määräytyminen liittyy laajemminkin eri etuuksien perusteena käytettäviin palkka- ja työtulokäsitteisiin, joita on vastikään osin yhdenmukaistettu sairausvakuutuksen rahoitusta koskevan lainsäädännön yhteydessä. Väliaikaisella lainsäädännöllä vuodesta 1993 lukien vuosittain säädetty vähennys työtulosta tai etuudesta merkitsee kaikkien päivärahojen osalta alemmaa tasoa kuin mitä pysyvän lainsäädännön mukaisesti määräytyvä laskentasääntö tuottaisi. Järjestelmän läpinäkyvyyden vuoksi poikkeussäännöksistä tulisi luopua. Vuosittain hyväksytystä päivärahan perusteeseen tehtävästä vähennyksestä luopuminen lisäisi sairausvakuutuksen työtulovakuutuksen sekä työttömyysvakuutuksen menoja. Samalla se nostaisi sairausvakuutuksen päivärahmaksua, työnantajan sairausvakuutusmaksua samoin kuin työttömyysvakuutusmaksuja. Pysyvään järjestelmään siirtyminen merkitsisi kuitenkin sosiaaliturvajärjestelmien yksinkertaistamista ja selkiytymistä.

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan saaman selvityksen mukaan työntekijäin eläkemaksun arvioidaan vuonna 2006 olevan 0,3 prosenttia alempi kuin mitä hallituksen esityksessä on arvioitu. Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu sen sijaan tulee olemaan 0,08 prosenttia hallituksen esityksessä arvioitua korkeampi. Maksujen yhteismäärä olisi 4,88 prosenttia. Valiokunta ei pidä hyväksyttävänä sitä, että vähennys päivärahoissa tai muissa etuuksissa olisi palkansaajan maksuja suurempi. Valiokunta ehdottaa lakiehdotuksen 1 §:ää muutettavaksi siten, että päivärahan perusteena olevista työtuloista tai maksettavasta etuudesta vuonna 2006 vähennetään enintään alle 53-vuotiaan työntekijän eläkemaksun ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun yhteismäärä, ei kuitenkaan enempää kuin 5,1 prosenttia. Työntekijäin eläkemaksun tultua vahvistetuksi päivärahoista tehtävän vähennyksen tarkka määrä täsmennetään lain 2 §:n nojalla annettavalla sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella sosiaali- ja terveysvaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muutoin hallituksen esityksen mukaisena paitsi 1 § muutettuna seuraavasti:

Valiokunnan muutosehdotus

1 §

Jos laissa tai asetuksessa säädetään, että päivärahan tai sitä vastaavan etuuden määrässä on otettava huomioon henkilön työ- tai virkasuhteessa saadut työtulot, näistä työtuloista tai maksettavasta etuudesta on vuonna 2006 vähennettävä kyseiselle vuodelle vahvistetun työntekijäin eläkelain (395/1961) 12 b §:n 1 momentin ensimmäisessä virkkeessä tarkoitetun työntekijäin eläkemaksun ja työttömyysetuksien rahoituksesta annetun lain (555/1998) 18 §:n 1 momentissa tarkoitetun palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun yhteismäärä, ei kuitenkaan enempää kuin 5,1 prosenttia.

Helsingissä 23 päivänä marraskuuta 2005

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Valto Koski /sd	Juha Rehula /kesk
vpj.	Eero Akaan-Penttilä /kok	Paula Risikko /kok
jäs.	Sirpa Asko-Seljavaara /kok	Arto Seppälä /sd
	Anneli Kiljunen /sd	Osmo Soininvaara /vihr
	Marjaana Koskinen /sd	Tapani Tölli /kesk
	Pehr Löf /r	Raija Vahasalo /kok
	Riikka Moilanen-Savolainen /kesk	Erkki Virtanen /vas
	Aila Paloniemi /kesk	Tuula Väättäin /sd.
	Leena Rauhala /kd	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Eila Mäkipää.

VASTALAUSE

Perustelut

Esitämme valiokunnan mietinnön perusteluihin viitaten lakiehdotuksen hylkäämistä.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,
että lakiehdotus hylätään.

Helsingissä 22 päivänä marraskuuta 2005

Erkki Virtanen /vas
Leena Rauhala /kd